
POL OS NIÑOS

(Escena infantil)

'O MEU AMIGO Ó POETA SALINAS RODRIGUEZ.

—Eu ben sei d'un niño de melro con tres paxariños e non ch'o digo.

—Pois eu sei d'outro de silgaro, qu'é millor, con cinc'hovos; pro lámbete, que non cho'o insino.

—Ben che sei eu tamén d'él y-heicho coller.

—¿A que n-acertas ond'está?

—¿A que sí?

—Pois dío....

D'este xeito falaban á porta d'a escola unha mañán dous rapaces, antigos camaradas y-amigos sen duda; pro soporados n-aquel momento non sei porque diferéncias n-o cambio d'un *pizarrillo* por un lápiz.

Mouros ambos e dous por sobra de sol e falta d'auga, descalzos de pé e perna, c'os libros debaixo d'o brazo y-as gorras postas ó rivés agardaban a hora d'entrada, desfacendo namentras tanto c'os dentes un bon anaco de pan de millo.

'O fin y-atraguidos pol-a curiosidá forans'acer-

cando un ó outro e pautando un armisticeo baixo á base de que cada un insinaria ó outro o niño que sabia, co-a condición de non tocarlle, quedaron os millores amigos. Despois discutiron a hora en que lalían ir, y-al que'ó príncipeo parecían inclinarse a facel-o á saída d'a escola, a impacéncia acalou por dominal-os y-ó pouco tempo currián ambos rapaces por entrás silveiras berrando: ¡aquí hai un! ¡vexo dous! ¡Este non hé! ecta; e tirando pedras as peras y-as manzás, hastra qu'ó fin deron co'o niño d'os paxaros.

—¡Velos!!—dix'o que tiña o sacreto, curtand'o alento—estach'a nai enriba d'eles.

—Non que fuxiu xa, dix'o outro.

—Pois logo arrimate; pro non lles toques, que si non a nai aborréceos.

Os rapaces acercáronse, miraron os paxariños aínda cubertos de lan e piando, e seguiron adiante, tirando as gorras pol-aire, dando piñehácarneiros y-apuntándoll'os paxaros, hasta que chegaron ó niño d'os ovos.

—Mira, dix'o que se cria dono, y-a ver s'andas a modo, que xa fuxiu á nai qu'estab'apoleirandoos.

O d'o niño d'os paxaros non puido resistil-a tentación e coidando qu'ó seu compañeiro seguía entretido en desenredar unha silva que se l'agarrara ó calzón, volou a man a un hovo.

Aquela foi a decraración de guerra: d'as palabras pasaron enseguida ós feitos y-os dous rapaces, emborcallados n-o chan, zurrarons'admirablemente.

Cand'o furor ou as forzias foran menos, os dous combatentes erguéronse chorosos, c'os vestidos lixados, en cen anacos as pizarras e sembrados pol-o chan os libros co-as follas todas soltas.

Ameazándose terriblemente, ambos rapaces botaron car'a sua casa, un detrás d'o outro; pro sin xuntárense.

—Deixa que te pille meu hirman, que cha'a dar.

—Non, pois como t'agarre meu pai...

—Tramposo Rañoso.

—Eille decir ó Mayestro que fuches tí quen e nborcou antes o tinteiro.

—Pois dillo, verás como che desfag'os morros, ladrón, qu'arroubaches un *Juanilo*.

—E ti, que lle quitaches á Xaniño un *Amigo de los niños*.

D'este xeito, chamándose mil e catro centas chegaron á diante d'a escola n-o instant'en que saían d'ela os seus amigos e compañeiros, que'ó vel-os encomenzaron á berrar:

—Uiiii, Antonciño e Perucho, que lataron a escola.

—Ambos de dar, ho!

—E tran partidas as pizarras, ouservou un.

—Andiveron ós niños, dix'o outro.

E logo, co'mos dirixira un mesmo pensamento, rodearon ós dous neuos cantando con canta forza podían.

«Latante mayor
Roubachell-as chaves
A Noso Señor.»

Ant'o común mal, os dous enemigos esquenceron seus resentementos e pautando tacitamente unha alianza ofensiva e defensiva, encomezaron a sacudir golpes á dreita e esquerda. Pronto aquilo pareceu un campo d'Agramante: os libros iban pol-o aire d'un lado p'outro y-o mesmo camiño levaban as gorras y-hastr'os anacos de pan que pr'a saída levaban n-o peto. Aquí caía un que se erguía mais alá c'unha pedra n-a man, fendíans'as pizarras y-os berros euxordecian o espáceo.

De pronto cesou o barullo e todos votaron a correr, recollendo a presa as gorras, as follas d'os libros, as pizarras y-hastr'os cinturós y-as chaquetas que n-a refrega s'arrincaron uns ós outros: era que pol-a esquina d'a calle aparecía a figura inofensiva pra todos, terrorifeca pr'os rapaces. Antón e Perucho votaron tamén a correr; pro á sua disgracea levou-os a afuciñar c'o Mayestro, que saía atraguido pol-os berros. Escusado é decir que lles custon o encontro un bó tirón d'orellas.

* *

Cando á tarde foron chegand'os rapaces, Antón e Perucho estaban xa de rodillas n-o médeo d'a escola e c'os libros n-a man. Non comeran; pro por eso non esquencian os niños, como proba o seguinte diálogo:

—¿Hasme dar un melro? dí o Perucho.

—Se me das un silgare e mais dúas fornillas... respondeu Anton.

AMADOR MONTENEGRO SAAVEDRA.

Vigo Diciembre 1.º de 1891.